Dosar nr. 4-1852/2023
4-23072231-12-4-19052023

H O T Ă R Î R E
În numele Legii

18 decembrie 2023 mun. Chişinău
Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani)
în componență:
Președintele ședinței, judecătorul: Radu Grecu
Grefier: Marcela Rodideal
Cu participarea:
Făptuitoarei Elena Sanduleac
Victima Veaceslav Chiruneț
Apărătorul victimei Andrei Zadorojnîi
Interpretului Victoria Zaharciuc, Nina Burujiu
în absența:
Agentului constatator Marina Dicusar

examinând în ședința de judecată publică, în limba română, cauza contravențională inițiată de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Râșcani al DP mun. Chișinău, Dicusar Marina, în privința lui **Sanduleac Elena**, născută *****, IDNP *****, domiciliată în *****, pe faptul comiterii contravenției prevăzute de art. 63 alin. (1) din Codul contravențional,

c o n s t a t ă:

Făptuitoarei **Sanduleac Elena**, i se incriminează că la data de 23.03.2023, la ora 14:45, aflându-se în mun. Chişinău, com. Ciorescu pe str. Alexandru cel Bun 4 nu a executat atribuțiile părintești de educare a copilului.

Acțiunile făptuitoarei, de către agentul constatator au fost încadrate în baza art. 63 alin. (1) din Codul contravențional, potrivit căruia constituie contravenție *neîndeplinirea sau îndeplinirea necorespunzătoare de către părinţi sau de către persoanele care îi înlocuiesc a obligaţiilor de întreţinere, de educare şi de instruire a copilului*.

Totodată, cauza contravenţională şi materialele anexate, împreună cu procesul verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. MAI05 819643, au fost expediate în instanţa de judecată, conform competenței spre examinare în fond la Judecătoria Chișinău (sediul Buiucani), fiind distribuită judecătorului Radu Grecu.

În şedinţă de judecată, *făptuitoarea* **Sanduleac Elena**, nu și-a recunoscut vina, solicitând încetarea procesului contravențional.

Victima Chiruneț Veaceslav în ședință de judecată a solicitat să fie pedepsită contravenienta pentru ca copilul acesteia să nu mai săvârșească asemenea fapte.

Apărătorul victimei, avocat Zadorojnîi Andrei în ședință de judecată a solicitat pedeapsă maximă pentru contravenientă, deoarece într-adevăr nu îndeplinește obligațiunile pentru educarea copilului, situația nu s-a reparat, în continuare Sanduleac Ivan continuă agresivitatea fizică în adresa lui Chiruneț Ivan chiar și după transferul copilului în altă școală, îl caută pentru a-i provoca leziuni, iar părinții nu întreprind careva măsuri.

Agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliţie Râşcani al DP mun. Chişinău, Dicusar Marina, fiind citat despre locul, data și ora examinării cauzei contravenționale, nu s-a prezentat în instanța de judecată, și nu a solicitat expres examinarea cauzei în lipsa sa, iar în acest context, instanța de judecată precizează că a fost respectată procedura de citare legală, întrucât careva erori tehnice în procesul expedierii citaţiei nu au fost semnalizate, această modalitate fiind acceptată de toate părțile în proces, iar mai mult, agenda şedinţelor de judecată a putut fi accesată inclusiv pe portalul oficial al instanţei de judecată.

Prin urmare, instanța de judecată a întreprins toate măsurile prevăzute de lege pentru a asigura dreptul participanților la proces la participarea efectivă la examinarea cauzei, întru respectarea unui proces echitabil, dar agentul constatator nu s-a prezentat în instanța de judecată, în pofida înştiinţării despre modalitatea, locul şi timpul examinării cauzei, iar instanţa a dispus examinarea cauzei în absenţa acestui participant, cu remiterea copiei de pe hotărâre.

În continuare, verificând materialele cauzei contravenţionale şi procesul verbal cu privire la contravenție sub aspectul îndeplinirii condițiilor de fond și de formă prevăzute de lege pentru valabilitatea sa în coroborare cu expunerile agentului constatator la materialele dosarului contravențional, instanța de judecată reține următoarele.

În drept, în conformitate cu art. 8 alin. (2) din Codul contravențional, este supusă răspunderii contravenționale numai persoana care a săvârșit cu intenție sau din imprudență o faptă prevăzută de legea contravențională.

Potrivit art. 440 alin. (1) din Codul contravențional, constatarea faptei contravenționale înseamnă activitatea, desfășurată de agentul constatator, de colectare și de administrare a probelor privind existența contravenției, de încheiere a procesului verbal cu privire la contravenție, de aplicare a sancțiunii contravenționale sau de trimitere, după caz, a dosarului în instanța de judecată sau în alt organ spre soluționare.

Potrivit art. 395 alin. (1) pct. 1) lit. b) din Codul contravenţional, instanţa judecă cauzele contravenţionale prevăzute la art. 61, **63–66**, 316–318[1], 320, 336 din acelaşi cod.

Respectiv, în conformitate cu prevederile art. 400 alin. (4) şi (5) din Codul contravenţional, contravenţiile prevăzute la articolele 63–65 se constată de către angajaţii subdiviziunilor subordonate Ministerului Afacerilor Interne care exercită atribuţiile poliţiei, iar procesele verbale cu privire la contravenţiile prevăzute la articolele 63–65 se remit spre examinare în fond instanţei de judecată competente.

Concomitent, potrivit art. 379 alin. (1) şi (1) din Codul contravenţional, procesul contravenţional se desfăşoară în limba română, însă ***persoana care nu posedă sau nu vorbeşte limba română*** *are dreptul de a lua cunoştinţă de toate actele şi materialele dosarului şi de a vorbi în faţa autorităţii competentă să soluţioneze cauza contravenţională* ***prin interpret***.

Conform art. 442 alin. (1) din Codul contravențional, procesul verbal cu privire la contravenție este un act prin care se individualizează fapta ilicită și se identifică făptuitorul. Procesul verbal se încheie de agentul constatator pe baza constatărilor personale și a probelor acumulate, în prezența făptuitorului sau în absența lui.

De asemenea, În conformitate cu prevederile art. 458 alin.(1) Cod Contravențional, examinând cauza contravențională, instanța de judecată este obligată să determine: a) caracterul

veridic al contravenției imputate; b) existența cauzelor care înlătură caracterul contravențional al faptei; c) vinovăția persoanei în a cărei privință a fost pornit procesul contravențional; d) existența circumstanțelor atenuante și/sau agravante; e) necesitatea sancționării și, după caz, caracterul sancțiunii contravenționale; f) alte aspecte importante pentru soluționarea justă a cauzei.

Din perspectiva capitolului IV din Cartea I al Codului contravențional, instanța de judecată evidențiază că sancțiunile administrative nu privesc un grup de persoane, ci se adresează tuturor cetățenilor în vederea realizării scopului preventiv și represiv al sancțiunii, iar potrivit art. 38 alin. (4) din legea citată, arestul contravențional poate fi aplicat şi în cazul neexecutării intenționate a unei alte sancțiuni contravenționale, ceea ce conferă faptei natura penală.

Astfel, în materie contravențională au fost recunoscute garanțiile procedurale specifice în materie penală în ceea ce privește dreptul la un proces echitabil, printre care și prezumția de nevinovăție, prevăzută de alin. (2) al art. 6 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului.

Această împrejurare fundamentează la nivel de principiu că, sarcina probei în procedura contravenționala desfășurată în fața instanței de judecată revine în primul rând organului constatator și, în condițiile în care acesta face dovada vinovăției, făptuitorul urmează să-și probeze nevinovăția.

În asemenea situație, în vederea respectării garanțiilor sus indicate, instanța de judecată va verifica legalitatea și temeinicia procesului verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. MAI05 819643 din 10.05.2023.

Sub aspectul legalității procesului verbal cu privire la contravenţie, instanța de judecată denotă că, motivele de nulitate absolută a actului atacat pot fi invocate atât de părți, cât și din oficiu de către instanță întru asigurarea respectării principiului legalității și dreptății, consacrate expres în art. 5 și 7 din Codul contravențional.

Legea contravențională prevede redactarea procesului verbal cu privire la contravenție într-o anumită forma *„ad validitatem”*, cu respectarea tuturor prescripțiilor legale de fond și de formă, pentru încheierea sa valabilă, în scopul producerii efectelor juridice, pentru care a fost întocmit, iar în acest context, respectarea exigențelor legale prevăzute la art. 443 al Codului contravențional sunt impuse agentului constatator la întocmirea procesului verbal cu privire la contravenție prin prisma art. 445 al Codului contravențional.

Instanța de judecată reține că procesul verbal cu privire la contravenție a fost întocmit și perfectat *în prezenţa* făptuitoarei/petiționarei, fără să-i fie aduse la momentul întocmirii drepturile și obligațiile lui prevăzute de art. 34, 378, 384, 387 și 448 din Codul contravenţional, precum și decizia de sancționare, fapt confirmat prin lipsa unui interpret la momentul adoptării actului vizat.

De altfel, se constată că pe de o parte, **Sanduleac Elena** consemnează în rubrica nr. 7 în limba rusă că „*nu i-a fost asigurat un interpret*”, totodată indică la o altă rubrică tot în limba rusă că „*consideră că fiul ei nu este vinovat*”, ce denotă clar că nu a înţeles caracterul actului prezentat acesteia şi respectiv ce i se incriminează, care sunt drepturile sau obligaţiile sale.

Mai mult, a făcut dovada că nu cunoaşte limba română, fiind la o etapă incipientă de studiu al acesteia, la fel prin consemnarea declaraţiile sale agentului constatator la fel în limba rusă pe 23.03.2023, cât şi prin alte acte acumulate de către agentul constatator, cât și în ședința de judecată a avut necesitatea de un interpret, astfel, instanța de judecată consideră că există motive suficiente care pun la îndoială faptul că aceasta a cunoscut suficient limba română, la momentul adoptării procesului verbal cu privire la contravenţie.

Suplimentar, instanţa relevă că referitor la probe, art. 425 alin. (6) lit. c) din Codul contravenţional, consacră că *nu pot fi admise ca probe informaţiile acumulate prin încălcarea esenţială a drepturilor şi libertăţilor constituţionale ale persoanei, inclusiv* ***dreptul la apărare*** *sau a* ***dreptului la interpret/traducător***.

Respectiv, din verificarea procesului verbal cu privire la contravenţie, instanţa precizează că agentul constatator, la întocmirea acesteia a omis să-i asigure făptuitorului prezenţa unui interpret, fie aducerea la cunoştinţă în alt mod a deciziei de sancţionare adoptate, a faptei incriminate şi încadrării juridice sau a drepturilor şi obligaţiilor sale prevăzute de art. 384 şi 378 din Codul contravenţional, condiţie care este indispendabilă la caz, având în vedere că sancţiunea nulităţii probelor acumulate cu încălcarea acestor prevederi, impuse în mod imperativ de art. 425 alin. (6) lit. c) din acelaşi cod.

În aceste condiţii, instanţa mai constată că într-adevăr petiţionarul nu cunoaşte limba română, fiind obligatoriu necesară participarea unui interpret, iar alte probe în infirmarea poziţiei făptuitorului, de către agentul constatator nu au fost aduse, ultimul având posibilitatea reală să amâne luarea deciziei pentru o dată ulterioară, cu citarea făptuitorului şi respectarea condiţiilor privind participarea unui interpret, mai ales când petiţionarul exhaustiv a menţionat în obiecţiile sale la momentul întocmirii procesului verbal despre această necesitate.

Mai mult ca atât, conform alin. (3) al art. 443 din Codul contravenţional, în cazul în care persoana în a cărei privinţă *a fost pornit procesul contravenţional* sau victima n*u cunoaşte limba procesului-verbal*, se *asigură asistenţa unui interpret/traducător*, datele lui consemnându-se în procesul-verbal, prevederi aplicabile şi în cazul deciziei asupra cauzei contravenţionale.

În acelaşi timp, conform art. 379 alin. (2) din Codul contravenţional, este stipulat faptul că *persoana care nu posedă* sau *nu vorbeşte limba de stat* are *dreptul de a lua cunoştinţă de toate actele şi materialele dosarului şi de a vorbi în faţa autorităţii competente* să soluţioneze cauza contravenţională ***prin interpret***.

În concordanţă cu cele nominalizate, instanţa relevă că asistenţa unui interpret oferită astfel poate permite unui învinuit să *ia cunoştinţă cu acuzaţiile care i se aduc* şi *să se apere*, în special, prezentând instanţei versiunea sa a faptelor [*Kamasinski împotriva Austriei*, § 74; *Hermi împotriva Italiei (MC)*, § 70; *Güngör împotriva Germaniei (dec.)*; *Protopapa împotriva Turciei*, § 80], iar dacă se demonstrează sau există motive să se creadă că acuzatul nu cunoaşte suficient de bine limba în care sunt comunicate informaţiile, autorităţile trebuie să îi furnizeze acestuia o traducere [*Brozicek împotriva Italiei*, § 41; *Tabaï împotriva Franţei (dec.)*].

Prin urmare, instanţa constată că agentul constatator a încălcat condiţiile imperative expuse la art. 443 alin. (3) şi 379 din Codul contravenţional, expuse *supra*, prin faptul că nu a fost asigurat dreptul de a lua cunoştinţă de toate actele şi materialele dosarului şi de a vorbi în faţa autorităţii competente să soluţioneze cauza contravenţională printr-un interpret, omisiune care afectează substanţial fondul cauzei şi drepturile persoanei acuzate, care astfel este privată de dreptul fundamental de a cunoaşte motivele acuzării, *cauza* şi *natura* acesteia, precum şi de dreptul său la apărare, garantate prin prisma art. 6 al Convenţiei.

Respectiv, argumentele agentului constatator privitor la modalitatea încheierii procesului verbal cu privire la contravenţie şi de audiere în lipsa unui interpret, destul de rigide şi de altfel nemotivate, nu pot prevala faţă de imperativitatea prevederilor art. 445 din Codul contravenţional, care în speţă impun atragerea nulităţii procesului verbal cu privire la contravenţie din alte motive, care afectează în mod esenţial fondul cauzei.

La rândul său, art. 6 § 3 lit. e) din Convenţie garantează dreptul la asistenţă gratuită din partea unui ***interpret***, în scopul traducerii sau interpretării *tuturor actelor sau declaraţiilor din*

cadrul procedurii împotriva unui inculpat, al căror sens trebuie să îl înţeleagă sau pe care trebuie să le comunice în limba folosită de instanţă pentru a beneficia de un proces echitabil.

În concluzie, instanţa conchide că asemenea abateri procesuale stabilite de instanţă în cazul pendinte şi apreciate atât particular, cât şi în ansamblu, a agentului constatator prin încălcarea dreptului la interpret, nu mai pot fi apreciate deja ca fiind irelevante sau insignifiante în raport cu fondul cauzei, or în acest mod au fost cauzate repercusiuni evidente dreptului făptuitorului la apărare, de a participa la administrarea probelor, să înainteze obiecţii, cereri, demersuri, să ia cunoştinţă cu procesul verbal încheiat de agentul constatator, să ceară completarea cu circumstanţele care, în opinia sa, trebuie să fie consemnate şi inclusiv a altor garanţii, care sunt imperativ şi expres stipulate în art. 384 alin. (2) din Codul contravenţional.

Mai mult ca atât, conform alin. (3) din ultimul articol, realizarea de către persoana în a cărei privinţă a fost pornit proces contravenţional a drepturilor sale ori renunţarea la realizarea acestor drepturi nu poate fi interpretată în detrimentul persoanei şi nicidecum în opinia instanţei, nu poate avea consecinţe nefavorabile pentru ea.

La fel, potrivit art. 378 din Codul contravenţional, în procesul contravenţional, autoritatea competentă să soluţioneze cauza contravenţională este obligată să asigure părţilor şi altor participanţi la proces deplina exercitare a drepturilor procesuale în condiţiile prezentului cod.

În subsidiar, în conformitate cu prevederile art. 445 alin. (2) din Codul contravenţional, este statuat că ***alte încălcări ale art.443*** sau ***ale altor norme imperative*** din prezentul cod, pot să ducă la nulitatea procesului verbal cu privire la contravenţie, doar ***în cazul în care acestea afectează în mod esenţial fondul cauzei***.

Respectiv, conform art. 381 din Codul contravențional, orice persoană are dreptul la satisfacție efectivă din partea instanței de judecată competente împotriva actelor care violează drepturile, libertățile și interesele sale legitime, iar cu referire la probe, art. 425 alin. (6) lit. c) din acelaşi Cod, consacră că *nu* pot fi admise ca probe *informaţiile acumulate prin încălcarea esenţială a drepturilor şi libertăţilor constituţionale ale persoanei, inclusiv dreptul la apărare*, iar conform alin. (2) din acelaşi articol coroborat cu prevederile art. 442 şi 443 din acelaşi cod, *procesul verbal cu privire la contravenţie reprezintă un mijloc de probă*, prin care au fost stabilite anumite circumstanţe de fapt.

Având în vedere cele menţionate, în contextul cărora partea apărării nu mai poate formula apărări de fapt și de drept cu privire la o faptă în privinţa căreia există deja o suspiciune de neautenticitate, prin nerespectarea exigențelor legale impuse prin art.443 şi 445 din Codul contravențional, care sunt norme cu referire la procedurale şi esențiale în prezentul caz, din acest considerent, nu se mai impune nici analiza în continuare de către instanţă a altor motive de fapt sau a probelor prezentate în argumentarea acuzării la cauza contravenţională, precum şi a altor probe suplimentare susţinute de partea apărării în proces.

În continuare, potrivit art. 461 alin. (2) din Codul contravențional, procesul contravențional poate fi încetat și în alte cazuri decât cele prevăzute la alin. (1) din acelaşi articol, doar dacă se constată că *lipsa unei mențiuni în procesul verbal cu privire la contravenție afectează în mod esențial fondul cauzei și aceasta nu poate fi înlăturată de către instanța de judecată*.

În această ordine de idei, instanța de judecată a constatat prezenţa la caz a condiţiilor prevăzute de prevederile art.445 alin.(2) din Codul contravențional în sensul altor *norme imperative*, la încheierea procesului verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. MAI05 819643 din 10.05.2023, motiv pentru care în ordinea art. 461 alin. (2) din acelaşi cod, va dispune încetarea procesului contravenţional în acest caz, pentru învinuirea adusă lui **Sanduleac Elena**, conform articolului 63 alin. (1) din Codul contravenţional.

Concomitent, din cuprinsul art. 462 din Codul contravențional rezultă că, atunci când examinează cauza contravențională, instanța de judecată trebuie să pronunțe una din aceste două soluții: a) încetarea procesului contravențional sau b) declararea vinovăției persoanei care a comis contravenția imputată și, după caz, stabilirea sancțiunii contravenționale, aplicarea măsurii de siguranță sau înlăturarea executării sancțiunii.

Prin urmare, în circumstanțele de fapt și de drept enunțate, procesul verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. MAI05 819643 din 10.05.2023 urmează a fi declarat nul, iar procesul contravențional intentat de către pr agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliţie Rîşcani al DP mun. Chişinău, Dicusar Marina în privința lui **Sanduleac Elena**, pe semnele contravenției prevăzute art. 63 alin. (1) din Codul contravențional, urmează a fi încetat, din motiv că există alte circumstanţe care afectează în mod esențial fondul cauzei și acestea nu pot fi înlăturate de către instanța de judecată.

Aşadar, în conformitate cu prevederile articolelor 395 alin. (1) pct. 1), 425 alin. (6) lit. c), 445 alin. (2), 460, 461 alin. (2) şi 462-463 din Codul contravențional, şi art. 162 alin. (1) pct. 6) din Codul de procedură penală, instanța de judecată,

h o t ă r ă ș t e:

Se declară nul procesul verbal cu privire la contravenție cu seria/nr. MAI05 819643 din 10.05.2023, întocmit în privinţa lui **Sanduleac Elena**, de către agentul constatator din cadrul Inspectoratului de Poliție Rîșcani al DP mun. Chișinău, Dicusar Marina, pe semnele contravenției prevăzute de articolul 63 alin. (1) din Codul contravențional, din motivul admiterii încălcărilor altor norme imperative din Codul contravenţional, care afectează esenţial fondul cauzei.

Se încetează procesul contravențional pornit în privința lui **Sanduleac Elena**, pe semnele contravenției prevăzute de articolul 63 alin. (1) din Codul contravențional, din motiv că există alte circumstanţe care afectează în mod esențial fondul cauzei și acestea nu poate fi înlăturate de către instanța de judecată.

Hotărârea poate fi atacată cu recurs, în termen de 15 zile, la Curtea de Apel Chișinău, prin intermediul Judecătoriei Chișinău (sediul Buiucani).

Președintele ședinței,
judecătorul **Radu Grecu**